Силабус навчальної дисципліни

«Медіаграмотність і критичне мислення в освіті»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Факультет	**педагогі**
Кафедра	**Педагогіки та менеджменту освіти**
 Викладач	**ПІБ: Федорчук Вікторія Вікторівна** **Посада: доцент** **Вчений ступінь: кандидат педагогічних наук** **Тел.: 0983792307** **E-mail: vicfed@kpnu.edu.ua** **Робоче місце: вул. Огієнка 61, ауд.421** **Профайл викладача:** http://pedahohika.kpnu.edu.ua/fedorchuk/
Лінк на освітній контент дисципліни	Посилання на дисципліну, розміщену в середовищі системи дистанційного навчання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (Moodle) https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25869
Статус дисципліни	Вибірковий освітній компонент
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС / години	3 кредити / 90 год.
Мова викладання	українська
Форми здобуття вищої освіти	Очна, заочна, дистанційна, змішана.
Політика дисципліни	*Академічна доброчесність.* Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://cutt.ly/4TiCHkS) та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (https://cutt.ly/vTiVowX). Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. *Відвідування занять.* Очікується, що здобувачі відвідуватимуть лекційні та практичні заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://cutt.ly/aIqb9CF) та етичних норм поведінки. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекційні та практичні заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь- якому випадку здобувачі мають дотримуватися термінів виконання всіх видів робіт, передбачених курсом. *Неформальна освіта.* Визнання КПНУ ім. І.Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної або інформальної освіти регламентує «Порядок визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)» URL : https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view *Креативна ініціатива здобувачів підтримується.*

Компетентності	● Здатність до критичного, аналітичного та системного мислення. ● Здатність ефективно комунікувати у професійному середовищі, зокрема у цифровому просторі. ● Здатність до саморозвитку, самонавчання та саморефлексії. ● Здатність бути критичним і самокритичним. ● Здатність інтегрувати медіаграмотність і критичне мислення в освітній процес з урахуванням вікових, когнітивних і культурних особливостей учасників. ● Здатність проєктувати і реалізовувати навчальні завдання, що формують навички критичного сприймання інформації. ● Здатність аналізувати, інтерпретувати і використовувати медіаконтент з освітньою метою, дотримуючись етичних принципів ● Здатність застосовувати цифрові інструменти для розвитку інформаційної культури учасників освітнього процесу
Результати навчання	- Пояснювати суть понять «медіаграмотність», «медіакультура», «критичне мислення», їх роль у сучасній освіті. Ідентифікувати ознаки маніпулятивного впливу в інформаційному полі та обґрунтовано оцінювати достовірність джерел. - Створювати й адаптувати навчальні матеріали, що сприяють формуванню критичного мислення та медіаграмотності у здобувачів освіти. - Аналізувати медіатексти з точки зору їх впливу на ціннісні орієнтири, емоційний стан і пізнавальні установки здобувачів. - Розробляти завдання, що сприяють розвитку інформаційної культури студентів. - Дотримуватися етичних принципів під час роботи з інформацією, зокрема авторських прав, приватності, толерантності в дискусіях.
Зміст дисципліни	**Тема 1. І**нформаційна культура педагога в XXI столітті **Тема 2. К**ритичне мислення, його принципи та рівні розвитку **Тема 3.** Медіатекст як об'єкт педагогічного аналізу **Тема 4.** Інформаційна безпека та цифрова гігієна педагога **Тема 5.** Медіаманіпуляції та дезінформація, їх розпізнавання **Тема 6.** Методи розвитку критичного мислення в освітньому процесі **Тема 7.** Етика медіаспілкування та цифрова відповідальність педагога**.** **Тема 8.** Цифрові інструменти для розвитку медіаграмотності та критичного мислення
Методи навчання	Словесні, наочні, практичні, проблемні, інтерактивні, інформаційні, методи розвитку критичного мислення.
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду КПНУ	1/Гарматій О. Критичне мислення як ключова компетенція медіаграмотності. *Критичне мислення в епоху токсичного контенту* : збірник статей Восьмої Міжнародної науково-методичної конференції. Київ : Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2020. С. 11–16. URL : https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/53160 2/Медіаграмотність та критичне мислення в процесі викладання дисциплін комунікаційного циклу: навчальний посібник / за загал. ред. В. Іванова. Київ: Центр вільної преси, 2024. 178 с. URL :https://www.aup.com.ua/book-review/mediagramotnist-ta-kritichne-mislen-3/ 3/Медіаосвіта у сучасній педагогічній парадигмі / М. О. Попов/ Інноваційна педагогіка. 2023. Вип. 58(2). С. 205-209. URL :http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2023_58%282%29__45 4/Медіапедагогіка: навчальний посібник / Зюсс Д., Ламперт К., Трюльцш-Війнен К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 300 с. 5/Підгурська, В., Голубовська, І. Формування медіаграмотності майбутніх учителів в процесі вивчення української мови за професійним спрямуванням . *Освіта. Інноватика. Практика/ 2025/ 13*(1), 46–51. https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i1-006 6/Рожило М. А., Наход А. В., Самчук А. С. Критичне мислення як інструмент медіаграмотності з протидії фейкам і маніпуляціям. Science, innovations and education: problems and prospects. Proceedings of the 5th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2021. Pp. 655-661. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20023
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (12 год.), практичні (12 год.), самостійна робота (66 год.) Заочна форма: лекції (6 год.), практичні (6 год.), самостійна робота (78 год.)

<table>
<tr><td>Форми контролю</td><td>Форми поточного контролю: усні (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, групова робота), письмові (самостійна робота, тестування тощо). Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Форма підсумкового контролю: залік.</td></tr>
<tr><td>Система оцінювання результатів навчання</td><td>Оцінка результатів навчання проводиться відповідно до Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам’янець- Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями) https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view
Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу курсу, умінь самостійно опрацьовувати теоретичний та практичний матеріал, здатності осмислити зміст теми, вироблення навичок застосування теоретичного матеріалу в практичній діяльності педагога та керівника закладу освіти.
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:
<table>
<tr><th colspan="2">Поточний і модульний контроль (100 балів)</th><th>Сума балів</th></tr>
<tr><td colspan="2">Змістовий модуль 1
(100 балів)</td><td rowspan="3">100</td></tr>
<tr><td>Поточний контроль</td><td>Модульна контрольна робота</td></tr>
<tr><td>50 балів</td><td>50 балів</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти</td><td>Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях – 12.
Початковий рівень:
1 - Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв’язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».
2- Здобувач не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
3 - Здобувач намагається аналізувати, порівнювати явища та процеси на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача дає прості відповіді на запитання.
Середній рівень:
4 - Здобувач володіє початковими знаннями, здатний виконати завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
5 - Здобувач розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
6 - Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати освітні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній рівень:
7 - Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими</td></tr>
</table>

	джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми. 8 - Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати наукове повідомлення і обґрунтувати його положення. 9 - Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить наукові поняття, категорії; формулює методологічні принципи; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані навички пошуку наукового матеріалу, здатний до його аналізу, систематизації. Високий рівень: 10 – Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями з дисципліни та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості науково-дослідної діяльності; робить аргументовані наукові висновки; практично оцінює сучасні здобутки педагогічної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні педагогічні явища, процеси. 11 - Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв’язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні педагогічні явища, процеси. 12 - Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв’язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв’язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах. Перевірку питань й завдань **самостійної** роботи, які студенти готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється студенту на практичному занятті. Оцінювання завдань **модульної контрольної роботи** здійснюється за 50-бальною шкалою. ***Норми оцінювання:*** Оцінки «**відмінно»** (45-50 балів) заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою літературою. Оцінки «**добре»** (38-44 балів) заслуговує студент, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну педагогічну літературу. Проте при цьому допустив несуттєві неточності, пропуски чи помилки. Оцінки «**задовільно»** (30-37 балів) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої педагогічної літератури. Зазвичай, оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили суттєві помилки під час виконання модульної контрольної роботи. Оцінка «**незадовільно»** (18-22 бали) виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною літературою курсу.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>
Як правило, «незадовільна» оцінка (менше 22 балів) виставляється студентам, які не виявили знань або виявили їх недостатньо під час виконання модульної контрольної роботи.
Модульна контрольна робота виконується на подвійному аркуші паперу із оформленням титульної сторінки, зазначенням варіанту та відповідних запитань контрольної роботи.
Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни (залік) – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.
<table>
<tr><th>Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни</th><th>Оцінка за шкалою ECTS</th><th>Оцінка за національною шкалою</th></tr>
<tr><td>90-100 і більше</td><td>A (відмінно)</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B (дуже добре)</td></tr>
<tr><td>75-81</td><td>C (добре)</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>D (задовільно)</td></tr>
<tr><td>60-66</td><td>E (достатньо)</td></tr>
<tr><td>35-59</td><td>FX (незадовільно з можливістю повторного складання)</td><td rowspan="2">не зараховано</td></tr>
<tr><td>34 і менше</td><td>F (незадовільно з обов’язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)</td></tr>
</table>
</td>
</tr>
<tr>
<td>Локація</td>
<td>Згідно з розкладом: https://kpnu.edu.ua/rozklad-zaniat/</td>
</tr>
</table>